

РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ *

Премія, яку позивач просив врахувати для обчислення нового розміру пенсії, має тимчасовий характер, виплата її дозволена за наявності передбачених підстав лише в межах видатків, передбачених у кошторисах військових частин для грошового забезпечення військовослужбовців у 2007 р., що виключає їх як підставу для перерахунку пенсій

ПОСТАНОВА Іменем України

25 червня 2011 р. Верховний Суд України, розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом Танковського С.М. до Головного управління Пенсійного фонду України в Хмельницькій області (далі — управління ПФУ), третя особа — Міністерство оборони України (далі — Міністерство), про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити дії,
в с т а н о в и в:

У березні 2008 р. Танковський С.М. звернувся до суду з позовом, у якому просив визнати протиправною бездіяльність управління ПФУ щодо перерахунку з 1 квітня 2007 р. раніше призначеної йому пенсії у зв'язку зі збільшенням розміру премії військовослужбовців, а також зобов'язати відповідача провести такий перерахунок і виплатити недонараховані суми пенсії за квітень—грудень 2007 р.

На обґрунтування позову Танковський С.М. послався на те, що постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2007 р. № 594 «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу у 2007 році» (далі — постанова КМУ № 594) Міністерству дозволено здійснювати преміювання військовослужбовців понад встановлені законодавством розміри.

Зазначене, на думку позивача, є підставою для перерахунку його пенсії відповідно до ст. 63 Закону від 9 квітня 1992 р. № 2262-ХІІ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин (далі — Закон № 2262-ХІІ).

Хмельницький міськрайонний суд Хмельницької області постановою від 7 серпня 2008 р. позов задовольнив.

Львівський апеляційний адміністративний суд постановою від 19 березня 2009 р., залишеною без змін ухвалою Вищого адміністративного суду України від 27 січня 2011 р., рішення суду першої інстанції скасував, у задоволенні позову відмовив.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої п. 1 ч. 1 ст. 237 КАС, Танковський С.М. просив скасувати ухвалу Вищого адміністративного суду України від 27 січня 2011 р., пославшись на неоднакове застосування касаційним судом ч. 3 ст. 63 Закону № 2262-ХІІ. На обґрунтування заяви додано ухвали Вищого адміністративного суду України від 23 квітня 2009 р. (К-19155/08), 3 червня 2009 р. (К-14275/08) та 4 листопада 2009 р. (К-11218/08), у яких, на думку позивача, зазначена стаття цього Закону застосована по-іншому та правильно.

Вирішуючи питання про усунення неоднакового застосування касаційним судом зазначеної норми права, Верховний Суд України виходить із такого.

Відповідно до ч. 3 ст. 63 Закону № 2262-ХІІ усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за вказаним Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, установлених законодавством.

Постановою КМУ № 594 Міністерству дозволено здійснювати у поточному році з 1 квітня преміювання військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу (насамперед осіб рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, осіб рядового, молодшого та середнього начальницького складу та осіб молодшого офіцерського складу) понад установлений законодавством розмір у межах видатків, передбачених для грошового забезпечення у 2007 р.

На виконання зазначеної постанови міністр оборони України наказом від 14 квітня 2007 р. № 175 «Про встановлення граничних розмірів премії військовослужбовцям Збройних Сил України» встановив граничні розміри премій, які

* Публікується повний текст судових рішень з незначною редакційною правкою.

можуть бути виплачені військовослужбовцям у межах видатків, передбачених для грошового забезпечення у 2007 р.

Згідно з ч. 3 ст. 63 Закону № 2262-ХІІ єдиною підставою для перерахунку розміру пенсії є фактичне підвищення чи введення нових основних та додаткових видів грошового забезпечення та премій для відповідних категорій військовослужбовців.

У справі, що розглядається, Вищий адміністративний суд України, залишаючи без змін постанову апеляційного суду про відмову у задоволенні позову, погодився з висновком останнього про те, що премія, яку позивач просив врахувати для обчислення нового розміру пенсії, має тимчасовий характер, виплата її дозволена за наявності передбачених підстав лише

в межах видатків, передбачених у кошторисах військових частин для грошового забезпечення військовослужбовців у 2007 р., а тому підстав для перерахунку пенсії відповідно до ст. 63 Закону № 2262-ХІІ немає.

Такий висновок ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права та відповідає правовій позиції Верховного Суду України у спорах цієї категорії, висловленій у постанові від 28 лютого 2011 р. (№ 21-1а11).

Керуючись статтями 242, 244 КАС, Верховний Суд України **п о с т а н о в и в:**

У задоволенні заяви Танковського С.М. відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого п. 2 ч. 1 ст. 237 КАС.

Вищий адміністративний суд України дійшов помилкового висновку про відсутність у ТОВ «Автолюкс» обов'язку щодо сплати збору на розвиток електротранспорту, передбаченого Положенням про збір на розвиток пасажирського електротранспорту в Автономній Республіці Крим, затвердженим Верховною Радою АР Крим у межах повноважень, наданих ст. 39 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та підпунктом 14 п. 1 ст. 18, підпунктом 8 п. 2 ст. 26 Конституції АР Крим

ПОСТАНОВА Іменем України

20 червня 2011 р. Верховний Суд України, розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом ТОВ «Автолюкс» (далі — ТОВ) до Державної податкової інспекції в м. Євпаторії АР Крим (далі — ДПІ) — правонаступника Євпаторійської об'єднаної державної податкової інспекції в АР Крим (далі — ОДПІ) про визнання недійсним податкового повідомлення-рішення, **в с т а н о в и в:**

У листопаді 2005 р. ТОВ звернулося до суду з позовом, в якому просило визнати недійсним податкове повідомлення-рішення ОДПІ від 20 жовтня 2005 р. № 0003822301/0, яким йому було визначено податкове зобов'язання зі сплати збору на розвиток пасажирського електротранспорту в АР Крим (далі — збір на розвиток електротранспорту) у розмірі 45 тис. грн, з яких 30 тис. — основний платіж і 15 тис. грн — штрафні (фінансові) санкції.

Господарський суд АР Крим постановою від 20 січня 2006 р., залишеною без змін ухвалами Севастопольського апеляційного господарського суду від 14 січня 2008 р. та Вищого адміністративного суду України від 16 грудня 2010 р., позов задовольнив.

Задовольняючи позовні вимоги, суди виходили з того, що відповідно до ст. 92 Конституції України виключно законами України встановлюються система оподаткування, податки і збори. Види податків і зборів (обов'язкових платежів), що справляються на території України, встановлено статтями 14, 15 Закону від 25 червня 1991 р. № 1251-ХІІ «Про систему оподаткування» (чинного на час виникнення спірних правовідносин; далі — Закон № 1251-ХІІ). Оскільки збір на розвиток електротранспорту не входить до цього переліку, то відповідач безпідставно донарахував податкове зобов'язання з його сплати.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої п. 1 ч. 1 ст. 237 КАС, ДПІ просила скасувати оскаржуване рішення Вищого адміністративного суду України, а справу направити на новий касаційний розгляд.

Заява про перегляд оскаржуваного рішення Вищого адміністративного суду України підлягає задоволенню з таких підстав.

Вищий адміністративний суд України, допускаючи справу до провадження Верховного Суду України, виходив із того, що в доданій до заяви ДПІ постанові Вищого адміністративного суду

України від 25 лютого 2010 р. по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано ст. 14 Закону № 1251-XII (чинного на час виникнення спірних правовідносин) та ст. 39 Закону від 26 грудня 2002 р. № 380-IV «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (далі — Закон № 380-IV).

У справі, рішення касаційного суду в якій додано до заяви, цей суд визнав, що суб'єкти підприємницької діяльності, які надають послуги з перевезення пасажирів в автобусах, легкових таксомоторах і маршрутних таксі міського, приміського і міжміського сполучення в АР Крим, зобов'язані сплачувати збір на розвиток електротранспорту, передбачений Положенням про збір на розвиток пасажирського електротранспорту в Автономній Республіці Крим (додаток 10 до постанови Верховної Ради АР Крим від 19 лютого 2003 р. № 434-3/03 «Про бюджет Автономної Республіки Крим на 2003 рік»; далі — Положення), затвердженим Верховною Радою АР Крим у межах повноважень, наданих ст. 39 Закону № 380-IV та підпунктом 14 п. 1 ст. 18, підпунктом 8 п. 2 ст. 26 Конституції АР Крим, затвердженої Законом від 23 грудня 1998 р. № 350-XIV «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (далі — Закон № 350-XIV).

У справі ж, що розглядається, Вищий адміністративний суд України виходив із того, що оскільки Законом № 1251-XII (чинним на час виникнення спірних правовідносин) не передбачено сплату збору на розвиток електротранспорту, то відповідач безпідставно донарахував податкове зобов'язання з його сплати.

Аналіз наведених судових рішень суду касаційної інстанції дає підстави вважати, що він неоднаково застосував зазначені норми права, при цьому у справі, що розглядається, — неправильно.

За змістом п. 1 ч. 2 ст. 92 Конституції України виключно законами України встановлюються податки і збори.

Згідно з підпунктом 14 п. 1 ст. 18 Конституції АР Крим віданню останньої підлягає, зокрема, проведення експериментів у сфері оподаткування, встановлення місцевих податків та зборів.

Відповідно до підпункту 8 п. 2 ст. 26 цього Закону до компетенції Верховної Ради АР Крим належить встановлення податків і пільг щодо оподаткування згідно із законами України.

Конституційний Суд України у Рішенні від 16 січня 2003 р. № 1-рп/2003 (справа про Конституцію Автономної Республіки Крим, далі — Рішення), вирішуючи спір щодо відповідності Основному Закону України положень, зокрема, підпункту 14 п. 1 ст. 18 Конституції АР Крим «проведення експериментів у сфері оподаткування», виходячи при

цьому із системного аналізу положень Конституції та законів України, якими регулюються суспільні відносини у бюджетній та податковій сферах, дійшов висновку, що вони є такими, що відповідають Конституції України, положенням статей 1, 2 Закону № 350-XIV (п. 4 Рішення).

Статтею 39 Закону № 380-IV Верховній Раді АР Крим надано право у 2003 р. у вигляді експерименту запроваджувати за погодженням з Кабінетом Міністрів України (далі — КМУ) місцеві податки і збори, виходячи зі специфіки соціально-економічного розвитку регіону.

Законами України про державний бюджет на 2004 та 2005 рр. продовжено дію на відповідні роки експерименту щодо справляння запроваджених у 2003 р. Верховною Радою АР Крим за погодженням з КМУ окремих місцевих зборів, зокрема збору на розвиток електротранспорту.

На виконання ст. 39 Закону № 380-IV КМУ видав постанову від 28 травня 2003 р. № 875 «Про запровадження у 2003 році в Автономній Республіці Крим у порядку експерименту справляння окремих місцевих зборів» (строк дії постанови продовжено на 2004 р. згідно з постановою КМУ від 18 лютого 2004 р. № 179).

За змістом підпункту 1.2 п. 1 та підпункту 6.1 п. 6 Положення збір на розвиток електротранспорту сплачується суб'єктами підприємницької діяльності, які надають послуги з перевезення пасажирів в автобусах, легкових таксомоторах і маршрутних таксі міського, приміського і міжміського сполучення, та отримали в установленому чинним законодавством порядку дозвіл на здійснення цього виду підприємницької діяльності. Визначення розміру збору, що підлягає сплаті, здійснюється цими суб'єктами самостійно за ставками, визначеними цим Положенням.

Таким чином, Вищий адміністративний суд України у справі, що розглядається, дійшов помилкового висновку про відсутність у позивача обов'язку щодо сплати збору на розвиток електротранспорту.

Враховуючи наведене, ухвала Вищого адміністративного суду України від 16 грудня 2010 р. підлягає скасуванню, а справа — направленню на новий розгляд до цього суду.

Керуючись статтями 241—243 КАС, Верховний Суд України **п о с т а н о в и в:**

Заяву ДПП задовольнити.

Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 16 грудня 2010 р. скасувати, справу направити на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого п. 2 ч. 1 ст. 237 КАС.